

Резюме:

Лисовская А. ПРИРОДООХРАННЫЕ ТЕРРИТОРИИ И ТУРИЗМ.

В статье исследуются вопросы природоохранного фонда, использование природоохранных территорий в туризме, перспективные аспекты формирования природоохранной деятельности, научные основы организации природно-заповедных территорий. Рассмотрено динамику природозаповедных территорий на примере Черновицкой области.

Ключевые слова. природоохранная территория, национальный парк, природоохранные системы, региональный ландшафтный парк.

Summary:

Lisovs'ka A. . NATURE PROTECTION TERRITORIES AND TOURISM.

The article deals with the results of nature protection fund problems' research, the use of nature protection territories in tourism, the promising aspects of nature protection passport forming, the scientific principles of nature protection territories organization, the dynamics of natural preserve areas on the example of Chernivtsi region are presented.

Key words: nature protection territories, national park, nature protection systems, regional landscape park.

Надійшла 21.03.2010р.

УДК 911.2:504

Ольга КОБЕЛЬКА

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ, ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК СТАЛОГО ТУРИЗМУ В МЕЖАЖ НАЦІОНАЛЬНИХ ПАРКІВ

Розглянуто понятійний апарат екологічного туризму у контексті сталого туризму, естетичні якості ландшафтів, які знаходяться під загрозою руйнування від впливу антропогенних факторів. Запропоновано перспективу поєднання екотуристичних занять на рекреаційних територіях, які мають можливості оздоровчо-лікувального туризму, шляхом їхнього долучення до господарських зон природоохоронних територій. А також викладено основні принципи організаційних заходів для досягнення позитивних результатів.

Ключові слова: екологічний туризм, естетична цінність ландшафтів, антропогенний вплив, заходи зрівноваженого природокористування.

Постановка проблеми. Важливості проведення досліджень проблем організації екологічного туризму в межах національних парків, у контексті впровадження основ сталого туризму, є недостатньо виділено уваги, про що свідчить невисокий рівень популярності серед населення цього виду туризму, відсутність розробленої мережі екопродуктів належної якості, відсутність державної підтримки програм з екологічного туризму. Ці фактори зумовили постановку актуальної теми роботи і пошук шляхів вирішення проблем.

Аналіз досліджень і публікацій. Присвячення наукових напрацювань темі впровадження елементів сталого розвитку на туристичний ґрунт у науковій літературі належить таким дослідникам, як, О.О.Бейдик, М.Б.Біржаков, О.Ю.Дмитрук, Я.Б.Олійник, В.І.Гетьман, Ю.В.Зінько, О.Шевчук, О.О.Любіцева, К.Стащук, Г.Міллер, Г.С.Гужин та ін. Це в основному сучасна наукова література, адже процес дослідження сталого туризму, його форм, процесу впровадження та висвітлення проблем, які виникають під час організації почалося лише наприкінці ХХ століття.

Сталий розвиток у формулюванні ООН – це розвиток суспільства, що дозволяє задовольняти потреби нинішнього покоління, не наносячи при цьому шкоди можливостям майбутніх поколінь, для задоволення їхніх власних потреб. У 1992 році Генеральна Асамблея ООН заснувала Комісію зі сталого розвитку, за підсумками роботи якої згодом було прийнято важливі рішення [14].

З поняття сталого розвитку виходять принципи сталого туризму. Одна з перших спроб визначення сталого туризму була здійснена Світовою Туристичною Організацією (СТО) у 1988 році. Сталий туризм розглядався як напрямок, що веде до управління всіма ресурсами таким чином, що економічні, соціальні й естетичні потреби можуть задовольнятися при одночасному збереженні культурної самобутності, основних екологічних процесів, біологічної різноманітності і систем підтримки життя [10]. Проте вважаємо за доцільне надавати перевагу використанню терміну “зрівноважений туризм” ніж “сталий туризм”.

Основні цілі зрівноваженого туризму були виділені того ж 1992 р. під час конференції ООН, що відбулася у Ріо-де-Жанейро, і закріплені у “Конвенції з питань біологічного різноманіття”. Вони передбачають поетапну раціоналізацію процесу природокористування у контексті економічного прогресу. При цьому важливою особливістю зрівноваженого туризму являється збереження

самобутності місцевості громад.

Пріоритетним напрямком зрівноваженого туризму в національних природних парках є екологічний туризм, з погляду на те, що сферою інтересів тут виступає навколишнє природне середовище. Вузьке поняття цієї категорії залишається в межах розуміння екотуризму, як тимчасового виїзду особи з пізнавальними, оздоровчими науковими цілями на території з відносно недоторканою природою. Поведінка учасників екологічного туризму в більшій мірі обумовлена науково-пізнавальними цілями, і передбачає спостереження за природними процесами, вивчення особливостей місцевої флори та фауни, дотримання загальноприйнятих правил нешкідливого природокористування, долучення до охорони природних комплексів від деградації.

Спробуємо розібратись в сутності екологічного туризму, детальніше заглибившись у наукові напрацювання дослідників у цій сфері. Початком формування концепції екотуризму вважають 80-ті роки ХХ століття, коли вперше з'явилися дослідження на цю тему. За даними Всесвітньої Туристичної Організації (ВТО) термін "екотуризм" активно використовується в індустрії туризму вже понад 10 років. Вивчаючи питання екотуризму, слід сказати, що його понятійний апарат мав свою еволюцію доповнень і трактувань. Як відзначає велика кількість дослідників, поняття "екотуризм" довгий час мало невизначені межі й досі лишається дискусійним. З роками воно інтегрувало у нове та ширше розуміння. Для прикладу хочемо привести хронологічне порівняння трансформації цього визначення, де серед інших є доробки українських дослідників.

У 1978 Г. Міллер, подає таке визначення екотуризму: "Життєздатний туризм, чутливий до навколишнього середовища, що включає вивчення природного і культурного навколишнього середовища і має на меті покращення стану в цьому середовищі." Бюро міжнародного молодіжного туризму (БММТ) "Супутник" майже через 10 років 1987, подає своє визначення, що практично не відрізняється від попереднього: "Екотуризм — маршрути, обладнані таким чином, щоб присутність туристів мінімально відбивалася на природному середовищі, а самі вони не тільки відпочивали, але і знайомилися з екологічними проблемами, більш того, по можливості брали участь у їх рішенні" [4].

Ці визначення не беруть до уваги ні визначальної ролі місцевого населення, ані поєднання видів рекреації, що важливо для розвитку сталого туризму.

Проте вже у 1990 Міжнародна організація екотуризму (ТІЕС) сформулювала наступне визначення: "Екотуризм — відповідальна подорож у природні зони, області, що зберігає навколишнє середовище і підтримує добробут місцевих мешканців". Як бачимо, це визначення враховує фактор соціального середовища здійснення занять з екотуризму.

Дуже подібним є наступне визначення, подане Seballos-Lascurain Н. (1991р.): "Екотуризм — подорож по відносно недоторканих природних місцевостях з особливою метою вивчення, милування і насолодою ландшафтами з їх дикими рослинами і тваринами, а також всіма існуючими культурними проявами" [4].

У 1996 році Міжнародна спілка охорони природи (МСОП) офіційно визнала частково змінене визначення мексиканського архітектора Гектора Цебалоса Ласкорейна 1983 року : "...Екологічно відповідальна подорож і відвідування відносно незайманих природних територій з метою отримання задоволення та розуміння природи (і будь-яких культурних особливостей, що її супроводжують, — як із минулого, так і сучасних), що сприяє збереженню природи, характеризується низьким впливом відвідувачів і передбачає вигідне активне соціально-економічне залучення місцевого населення" [4].

До уваги прийнято усі природні території, які не зазнали деградації під впливом антропогенного навантаження, також передбачено активну участь населення для власного економічного добробуту.

Серед трактувань поняття екологічного туризму сучасними вітчизняними дослідниками слід звернути увагу на О.О.Бейдика, М.Б.Біржакова, О.Ю.Дмитрука, Я.Б.Олійника, В.І.Гетьмана, О.О.Любіцевої, К.Стащука, Г.С.Гужина іт.

Дослідник Бейдик О.О. у 1997р. запропонував розглядати екологічний туризм, як складову частину рекреаційної діяльності, за якої негативний вплив на природне середовище та його компоненти є мінімальним. Екологічний туризм передбачає гармонійне єднання людини, засобів рекреації, природного середовища та рекреаційної інфраструктури. Такі дослідники, як Г. С. Гужин, М. Ю. Беликов вважають, що цей вид туризму повинен відбуватися з обмеженим числом учасників та з метою реалізації проектів охорони природних ресурсів. Такої ж думки Л.С.Слепокуров та М.Б.Біржаков визначає екологічний туризм, як строго спеціалізований вид дозвілля з яскраво вираженими науково-пізнавальними цілями [4].

Дещо ширше поняття цього терміну представляє В.Л.Ємельянов, як будь-який вид прибуткової туристичної діяльності, що сприяє формуванню екологічного світосприйняття, приносить користь навколишньому природному середовищу. Дослідник Дмитрук О.Ю., погоджуючись із цим визначенням, не наполягає на строгій спеціалізації екотуризму, і сприймає поняття, як інтегруючий напрямок у туристичній діяльності, тобто будь-який вид туризму, який здійснюється задля природно-рекреаційного задоволення, без шкоди для природи. Дослідники Я.Б.Олійник, В.І.Гетьман також включають в екологічний туризм всі види туризму, орієнтовані па збереження природного довкілля.

Отож, як бачимо, існують певні геопросторові відмінності у визначеннях, що пов'язані з розходженнями в поглядах на екотуризм. Треба зазначити, що екологічний туризм пропонує відвідувачам кардинально інше, ніж звичайні моделі масового туризму. Екотуризм є не просто альтернативою, це – вид туризму, де активні учасники проявляють активну ініціативу до прийняття участі в захисті природи, розширенні власної екоосвіти на екологічних територіях. Цілком погоджуємось з викладом дослідника В.І.Гетьмана, щодо базових концептуальних положень екотуризму, як передбачають витворення у туристів під час подорожі гуманістичного світобачення та патріотичного ставлення до природної і культурної спадщини, історії власної батьківщини. Велику увагу В.І.Гетьман приділяє теорії гуманістично-ресурсного потенціалу ландшафтів. У цій теорії розглядаються природні особливості, що здатні впливати на формування особистості, викликаючи особливий пізнавальний, науковий інтерес та позитивні емоційні почуття. Виходячи з філософського розуміння екологічного туризму, як суспільного явища, покликаного раціоналізувати взаємодію людини і природи через систему людського сприйняття, впливає, що екологічний туризм повинен розглядатись, як збірне поняття, що інтегрує всі види туризму, орієнтовані передовсім на збереження довкілля. Екотуризм – це не одне означення, а синтетична категорія, яка однаково відноситься до різного виду туризму [2].

Хочемо зазначити, що нерідко поняття екологічного туризму асоціюється у населення з агротуризмом. Це відбувається через недостатню пропаганду і просвітницьку роботу в нашому суспільстві. Проте агротуризм абсолютно інша категорія, перш за все він є видом сільського туризму і представляє собою заняття, прямо пов'язані з сільським середовищем: відпочинок на фермі, в садибах або палатках, навчальні візити, домашня їжа, розваги, продаж сільськогосподарських продуктів та ін [5].

Основним завданням екологічного туризму є захист довкілля від виснаження. Тому принцип сталості повинен фігурувати при будь-якій спробі організації туристичних занять. Правильне забезпечення екотуристичної діяльності передбачає не тільки мінімальний вплив на довкілля, а й раціоналізацію самого процесу відпочинку і зменшення негативних наслідків, сприяння розвитку соціального і культурного різноманіття.

Національні природні парки виступають центром зосередження екотуристичної діяльності в Україні. На природні парки, як базові природоохоронні території, у підтримці концепції зрівноваженого розвитку було покладено функцію збереження ландшафтного різноманіття. Сьогодні все очевиднішим стає те, що охорона біожиття природи неможлива без охорони, збереження і відновлення цілісних екосистем [12].

Все частіше у туристичній та природоохоронній діяльності використовують дослідження естетичних якостей ландшафтів. Так, як ландшафт — складний природно-географічний комплекс, в якому всі основні компоненти знаходяться у складній взаємодії, утворюючи однорідну за умовами розвитку нерозривну систему [1]. За принципами гуманістично ландшафтознавства, ландшафт виступає фокусом взаємодії людини і природи, концентрує естетичні якості, які необхідні для духовного розвитку людини. Здатність ландшафту виконувати естетичні функції зумовлюється його естетичним потенціалом. Під естетичним потенціалом ландшафту слід розуміти його природні та антропогенні властивості, які здатні через свої виняткові і звичайні риси викликати в людини різні емоції. Естетична цінність ландшафтів – якість відносна, вона залежить від історично зумовленого суб'єктивного сприйняття ландшафтів дослідниками і “споживачами” красот природи – місцевим населенням, туристами і рекреантами. Природоохоронна естетика як вид природоохоронної діяльності спрямована на захист естетичного різноманіття в природі [1].

Під впливом людської діяльності розриваються закладені природою міцні генетичні ландшафтотворчі зв'язки, що спричиняє утворення дисбалансу у природних явищах. Через перевищення допустимого рівня антропогенного навантаження на природоохоронних територіях, відбувається вкрай негативне явище, яке передбачає процес безтактного втручання людини у

гармонійне функціонування природно-територіальних комплексів. Це явище дослідник В.І. Гетьман описує, як “сучасну” антропогенізацію природи — зменшення інформаційної цінності ландшафтів, що негативно позначається на життєвій активності і соціальній позиції людини [3].

Перехід до застосування форм зрівноваженого туризму у контексті зрівноваженого розвитку, є невід’ємним елементом у процесі євроінтеграції нашої держави у світову спільноту, яка протягом останніх років все більше уваги приділяє знешкодженню руйнівної дії антропогенних факторів на природні екосистеми.

Зараз на планеті діють надзвичайно різноманітні антропогенні фактори. У ряді районів вони за своєю дією можуть переважати над природними, визначаючи характер розвитку всієї географічної оболонки. За класифікацією О.М. Тетіора (1992) до антропогенних впливів відносять усі види, які пригнічують природу і створюються технікою або безпосередньо людиною. Антропогенні впливи він підрозділяє на:

- технічні перетворення і руйнації природних систем і ландшафтів - у процесі добування природних ресурсів, при сільськогосподарських роботах, будівництві та ін.;
- виснаження природних ресурсів (корисні копалини, вода, біологічні компоненти екосистем);
- глобальні кліматичні впливи (зміни клімату у зв'язку з господарською діяльністю людини);
- естетичні порушення (зміна природних форм, руйнування історико-культурних цінностей і т.д.);
- забруднення навколишнього середовища [13].

Головною метою екотуристичної діяльності на природоохоронних територіях є розроблення і практичне застосування стратегічно-планувальних, організаційно-господарських заходів щодо збереження та відновлення екологічної рівноваги природних комплексів відповідно до антропогенних впливів на певній території. Важливою умовою організації екотуристичних природоохоронних заходів є виявлення джерела або місця виробництва антропогенного фактора. Особливі труднощі виникають щодо стійких хімічних речовин, здатних до міграцій. Також важко це зробити щодо антропогенних факторів, які виникають спорадично. Не можна нехтувати особливістю “післядії” антропогенних чинників впливати на екосистеми навіть після припинення активної туристичної діяльності, внаслідок виникнення дії тривалої руйнації ландшафтних комплексів. Тому проведення робіт з дослідження, вивчення умов і масштабів антропогенних факторів необхідно для того, щоб шляхом розробки організаційних заходів скоротити виробництво негативних факторів на навколишнє середовище та підсилити дію тих, що діють позитивно [13]. Щоб досягнути позитивних результатів роботи цих заходів необхідно одночасно:

- забезпечити мінімізацію негативного впливу туризму на природне середовище, шляхом врахування сукупності відповідних потенціалів і параметрів просторово-часового функціонування експлуатованих геосистем;
- здійснити заходи, спрямовані на інженерне вирішення проблеми щодо забезпечення стабільності функціонування геоекосистем, у межах яких навантаження перевищує допустимі;
- увести моніторинговий контроль за проблемними геосистемами;
- здійснити заходи щодо оптимізації природоохоронних територій, який передбачає: оптимізацію природоохоронного режиму; відновлення порушених геосистем, оптимізацію територіальної структури та режиму використання заповідних геосистем [11]
- забезпечити мінімізацію негативного впливу на природне середовище через проведення державної політики раціонального природокористування;
- удосконалити процедури практичної реалізації законодавства та механізмів контролю за дотриманням визначених вимог;
- сприяти покращенню фінансування природоохоронних заходів;
- на місцевому рівні створити відповідні підрозділи та експертні групи;
- використовувати частки доходів від екотуризму для забезпечення охорони навколишнього середовища, наукових досліджень території та екологічної освіти туристів;
- забезпечити захист місцевого соціокультурного середовища [6, с.467-482; 7, с.2-7];
- виділити потенційні території, багатих на унікальні геолого-геоморфологічні утворення, щодо можливості їхньої номінації в категорію європейських геопарків [8].

Через те, що екотуристична діяльність на базі природоохоронних установ акцентує увагу на управлінні туристичними потоками таким чином, щоб рівномірно розподілити антропогенне навантаження, максимально зосередити туристичну діяльність в межах певних об'єктів, де є

можливість здійснювати безперервний моніторинг за станом екосистем та забезпечити відновлювання при потребі їхньої цілісності, то полегшити це завдання повинно поєднання різних форм туризму на одній екологічній території. Адже структурований розподіл турпотоків на природоохоронній території захистить від небажаного хаотичного розпорошення, що призводить до поширення негативних явищ на більшій площі території та унеможливає забезпечення належного контролю та організацію робіт по відновленню природних комплексів. Спеціалізовані види екотуризму (піший, лижний, велосипедний, кінний, водний, екстремальний) виокремлюються взаємно від їх переважаючих форм на місцевості. З метою забезпечення умов зрівноваженого туризму, екологічноспрямовані напрямки відпочинку необхідно організовувати таким способом, щоб якомога найповніше виконувалася умова комплексності турпродукту, як результат поєднання різноманітних екотуристичних занять.

Рекреаційні території в контексті розвитку туризму виконують компромісну функцію погодження інтересів туристів в активному відпочинку, оздоровленню, лікуванні та одночасному збереженню цілісності та первинності ландшафту. Наприклад, екотуризм є основною складовою рекреації Карпатського регіону. Його соціально-економічна функція, пов'язана з відтворенням життєвої енергії людини, здійснюється рекреаційним ландшафтом, до функцій якого входить спортивно-оздоровча, науково-пізнавальна, освітньо-виховна, лікувально-оздоровча функція. Для Карпатського регіону характерний високий показник забезпечення лікувальними мінеральними водами, лісовими ресурсами, пам'ятками архітектури і природи, наявністю кліматичних переваг. Слід звернути увагу на надзвичайну популярність лікувально-оздоровчих та відпочинково-оздоровчих екотурів на території регіону. Тому є широкі можливості впровадження поліфункціонального поєднання на рекреаційних територіях, які мають можливості оздоровчо-лікувального туризму, екотуристичних занять з природоохоронною спрямованістю.

Висновки. Екологічний туризм включає всі види туризму, що пропагують збереження природного довкілля, повагу до культури і способу життя місцевих громад, налагодження гуманних стосунків з ними та сприяють покращенню фінансово-економічного благополуччю. Карпатський регіон має перспективу стати осередком комплексного впровадження основ зрівноваженого туризму на основі мережі природоохоронних територій із залученням курортних місцевостей до господарських зон, організації продуманого поєднання різних видів екотуристичних занять, що сприятиме вирішенню соціальних та економічних проблем. При здійсненні організаційно-господарської діяльності необхідно брати до уваги вплив антропогенних факторів естетичні якості ландшафтів, спиратися на ландшафтний підхід при реалізації заходів екотуристичної діяльності з метою дотримання основ зрівноваженого розвитку регіону.

Література:

1. Бучко Ж.І. Естетичні якості ландшафтів у контексті використання та збереження гуманістичного ресурсного потенціалу регіону / Ж.І. Бучко // Дис. канд. геогр. наук: 11.00.01 / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці, 2001. - 178арк. - Бібліогр.: арк. 151-169.
2. Гетьман В.І. Національні природні парки Українських Карпат: туристичні обрії та реалії/ В.І.Гетьман. // журнал "Зелені Карпати" №1-2, м.Рахів: 2004.
3. Гетьман В.І. Гуманістика науково-пізнавального освоєння рекреаційних ресурсів природно-заповідних територій та об'єктів [текст]/ В.І. Гетьман // "Персонал": електронне періодичне видання.– 2007.–Вип. № 7.– Електрон.дан (1файл) – Режим доступу: <http://www.personal.in.ua/article.php?id=543>
4. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу / О.Ю. Дмитрук // Навчальний посібник 2-е вид., перероб. і доп.– К.: "Альппрес", 2004– 192с.іл, с. 9-18,103,138-141, 155-160.
5. Збереження та сталий розвиток Карпат //за ред. Катсакіорі М., Алемпакі М., Джеракіс П // Грецький центр вивчення біотопів/боліт—К.:2009.,60с, с.4
6. Зінько Ю. Туризм в національних парках України / Ю.Зінько, В.Гетьман // Туристичне використання національних парків: збірник статей,– Ойцов, 2000,с. 467-482.
7. Зінько Ю. Ще раз про сільський туризм, агротуризм, екотуризм і зелений туризм/ Ю.Зінько., Г.Кінаш, Я. Дідик та ін // Туризм сільський зелений (спецвипуск) – 2002.– №2-с.2-7.
8. Зінько Ю. Природоохоронні геоморфологічні об'єкти у структурі геотуризму Західної України/ Ю.Зінько,О.Шевчук // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. геогр. – 2008. – Вип. 35. – С. 93-94.
9. Кушніренко М.М. Збереження ландшафтів прирічкових територій як умова сталого розвитку міста/ М.М. Кушніренко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.12. с.29-31
10. Смаль В. Туризм і сталий розвиток/ В.Смаль, І.Смаль // Вісник , Серія географічна. Вип. 32, – Львів.: 2005–163–173 с.
11. Оптимізаційний ландшафтно-екологічний аналіз природоохоронних територій (на прикладі Державного парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва "Качанівка).- автореф. дис. канд. геогр. наук: 11.00.11 / О.В. Аріон; Київ. ун-т ім. Т.Шевченка. Геогр. ф-т. — К., 1999. — 19с.

12. http://www.forest.ru/tovtry/en/info/articles/press_npp/23.html

13. <http://www.slv.com.ua/darom/ekologia/003.html>.

14. www.sustdev-politics.org.ua,

15. www.panda.org

Резюме:

Кобелька О. ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ ТУРИЗМ, КАК ПРИОРИТЕТНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ УСТОЙЧИВОГО ТУРИЗМА В ГРАНИЦАХ НАЦИОНАЛЬНЫХ ПАРКОВ

Автор рассматривает понятийной аппарат экологического туризма в контексте устойчивого туризма, рассмотрено эстетические качества ландшафтов, которые находятся под угрозой разрушения от воздействия антропогенных факторов. Предложено перспективу совмещения экотуристических занятий на рекреационных территориях, которые имеют возможности для оздоровительного туризма, путем присоединения до хозяйственных зон природоохранных территорий. А также выложены основные принципы организационных мероприятий для достижения положительных результатов.

Ключевые слова: экологический туризм, эстетическая ценность ландшафтов, антропогенное воздействие, мероприятия сталого природопользования.

Summary:

Kobelka O. ECOLOGICAL TOURISM, AS PRIORITY NAPRYAVLENIE OF STEADY TOURISM WITHIN BOUNDS OF NACIONAL PARKS

The establishment of term of ecotourism in the context of sustainable tourism is considered in the article. It is noticed the danger of destruction aesthetic characteristics of landscape under the effect of anthropogenic load. The perspective combinations of application different kind of ecotourism in the recreational territory are offered. The main principles of organization nature protection for reaching the expected results are suggested.

Key words: ecotourism, aesthetic value of landscape, anthropogenic load, measures of sustainable environmental management.

Надійшла 12.03.2010р.

УДК 338.486:332.14

Світлана ПАВЛЮК

ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

У статті проводиться дослідження актуальності регіонального розвитку туристичної політики, для правильного використання ресурсів при покращенні туристичної сфери Івано-Франківської області.

Ключові слова: регіональна політика, програма розвитку, сфера послуг, туристично-рекреаційна галузь, екологічна рівновага, міжнародне співробітництво.

Вступ. Відомо, що туристично-рекреаційна галузь проголошена стратегічним напрямом розвитку економіки Івано-Франківщини і є важливим чинником стабільного й динамічного надходження до бюджету, суттєвого позитивного впливу на стан справ у багатьох галузях економіки, тобто розвиток туризму сприяє міжнародному співробітництву, підвищенню якості життя місцевого населення, створенню робочих місць, підготовці кваліфікованих кадрів, збереженню екологічної рівноваги. Всебічне значення туризму в господарстві краю дедалі зростає, і Прикарпаття стає одним найперспективніших туристичних регіонів держави. Так як, туристична галузь є пріоритетом у розвитку економіки цього регіону завдяки територіальному поєднанню багатих туристично-рекреаційних ресурсів та сприятливого географічного положення, то потрібно зосередити увагу на розвитку регіональної економічної політики у даній сфері, з урахуванням її особливостей.

Постановка проблеми. На сьогоднішній час особливо актуальним постає питання вмілого ведення туристичного господарювання, іншими словами правильне використання туристичного потенціалу регіону з застосуванням регіональної політики. Зокрема, рівень надання послуг у багатьох випадках ще не відповідає світовому стандарту, інформація про туристичні можливості й послуги в області є недостатньо розповсюдженою в інформаційних ресурсах. Крім того особливість даної ситуації полягає в тому, що розвиток туристичної галузі визначаються дією широкого спектра природних, історико-культурних, соціальних, економічних, політичних чинників, які мають чітко окреслену регіональну специфіку.

Аналіз досліджень і публікацій дає можливість прослідкувати зміни, які відбулися в регіональній політиці в сфері туризму області. Стає зрозумілим, що на Прикарпатті займаються розвитком туристичної галузі економіки, вдосконаленням регіональної політики, проте показники